

📄 ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพกรณีศึกษาโรงเรียนแลมป์-เทค

📄 ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

Model for Quality Administrative Development in Lamp-tech School

📄 ชื่อนักวิจัย

ดร.พรสันต์ เลิศวิทยาวีวัฒน์

📄 ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2550

📄 ประเภทของงานวิจัย

อื่นๆ

📄 คำสำคัญ

รูปแบบการบริหาร

📄 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาบนพื้นฐานของกระบวนการและหลักการบริหารที่ถูกต้องจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางการศึกษาที่ยั่งยืนและถาวร ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณค่าที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีการบริหารการศึกษากับการนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน การจัดการศึกษาแบบเฉพาะเหตุการณ์ เฉพาะหน้า (Quick fix) เพื่อตอบสนองให้ทันต่อการปฏิรูปการศึกษาหรือตามกระแสนิยมอย่างไม่เป็นระบบและไม่ต่อเนื่องเป็นกระบวนการ ย่อมไม่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนที่ยั่งยืนได้ในระยะยาว แต่กลับเป็นเสมือนโรคร้ายที่เกาะกินและระบาดต่อความคิดริเริ่มของผู้บริหารที่ต้องการสิ่งที่ยั่งยืนกว่า สะดวกกว่า เร็วกว่าและฉับไวกว่า แทนความเพียรอดทนต่อกระบวนการสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาบนหลักการการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

Stephen Murgatroyd and Colin Morgan (1993) กล่าวว่าความล้มเหลวของการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนและปัญหาต่าง ๆ ที่พอกพูนเกิดขึ้นซ้ำบ่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง นั้นเป็นเพราะว่าผู้บริหารมุ่งใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบเฉพาะหน้าหรือมุ่งเน้นเฉพาะผลงานที่เกิดขึ้น (Outcome-oriented solutions) มากกว่าการให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาก็กระบวนการทำงาน (Process-oriented solutions) หลักสำคัญของการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนเกิดจากการคิดทบทวนกระบวนการทำงานที่ต้องเป็นระบบถูกต้องอย่างมีเหตุผลชัดเจนไม่ยุ่งยาก ในขณะที่ผลลัพธ์ปลายทางเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ดีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการพัฒนารูปแบบการ

บริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนที่เน้นกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องแบบมีส่วนร่วม โดยคาดหวังว่ารูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นกระบวนการทำงานนี้จะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์ และคุณภาพของสถานศึกษาที่ถาวรในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนแลมป์-เทศ
2. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนแลมป์-เทศ

ผลการวิจัย

รูปแบบ การบริหารจัดการคุณภาพระบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 8 ขั้นตอนคือ 1) วิเคราะห์หลักสูตรจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2) จัดการเรียนรู้ 3) นิเทศครูผู้สอน 4) ประเมินครูผู้สอนโดยผู้เรียน 5) ประเมินผลการเรียน 6) เรียนซ่อมเสริม 7) รายงานผลการเรียน และ 8) บูรณาการการวิจัยและพัฒนาชั้นเรียนในทุกขั้นตอน

ประสิทธิผล นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ภาคเรียนที่ 1 ดีขึ้นร้อยละ 4.93 และภาคเรียนที่ 2 ดีขึ้นร้อยละ 2.20 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคเรียนเดียวของปีที่ผ่านมา สามารถเปลี่ยนระบบจากการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้นักเรียนทั้งระบบเปลี่ยนพฤติกรรมมารักการอ่าน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการฝึกทักษะการสื่อสารได้อย่างเป็นระบบ สามารถนำระบบมาปลูกกระแสให้นักเรียนรักการใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้มากขึ้นอย่างเป็นที่น่าพอใจ

รูปแบบ การบริหารจัดการคุณภาพระบบกิจกรรม ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอนคือ 1) สำรวจความต้องการ 2) เลือกกิจกรรม (ตามนโยบายโรงเรียน ตามนักเรียนสนใจ และตามอิสระ 3) วางแผนทำกิจกรรม 4) ทำกิจกรรม 5) ประเมินผลกิจกรรม 6) ซ่อมเสริมกิจกรรม และ 7) รายงานผลกิจกรรม

ประสิทธิผล นักเรียนมีการแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดคือ จำนวน 13.75 ครั้งต่อคนต่อปี นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในระดับที่ดีมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม วุฒิภาวะและบุคลิกภาพ และรักในวัฒนธรรมความเป็นไทยได้เป็นอย่างดี ผู้บริหาร ครูและนักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปกับการพัฒนางานวิชาการมากขึ้น นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี สามารถปลูกกระแสความสนใจในกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

รูปแบบ การบริหารจัดการคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 8 ขั้นตอนคือ 1) จัดอาจารย์ที่ปรึกษา 2) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) คัดกรองนักศึกษา 4) แยกกลุ่มนักศึกษา 5) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่ม (กิจกรรมป้องกัน กิจกรรมแก้ไข) 6) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน 7) กิจกรรมส่งเสริม และ 8) รายงานสรุปกิจกรรม

ประสิทธิผล นักเรียนที่ประสบปัญหาในทุกประเภทได้รับการช่วยเหลือ เนื่องจากมีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบเข้มแข็ง และชัดเจนมากขึ้นทั้งในการป้องกันปัญหาและในการแก้ไขปัญหา ผลจากการประเมินภายนอกโดยผู้ทรงคุณวุฒิและคณะผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตที่ขอมาดูงาน พบว่ามีความชื่นชมต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอย่างยิ่ง

📄 อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนระบบการเรียนรู้อาศัยวิธีการกระจายการวัดผลและการจัดระบบการควบคุมการสอนของครูผู้สอน โดยการใช้ผังการแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน (Progress Chart) ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้นและนักเรียนมีความสุขกับการเรียนมากขึ้นกว่าการยึดการสอบเป็นหลัก แต่เป็นการเน้นกระบวนการในการเรียนการสอนมากกว่าผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน สอดคล้องแนวคิดของ Bonstingl, (2001) ที่เขียนไว้ในหนังสือโรงเรียนคุณภาพ (School of Quality) ว่า “...วิธีการเดิมมักเน้นที่การสอนและการสอบซึ่งทำให้ความสำเร็จถูกจำกัดไว้กับนักเรียนคนเก่งเพียงกลุ่มน้อย นักเรียนส่วนใหญ่ที่เหลื่อมรวมทั้งผลงานของพวกเขาถือว่าไม่สำคัญ ไม่มีความหมายหรือไม่ก็แย่ (คุณภาพไม่ดี) ตรงกันข้าม วิธีการใหม่จะเน้นกระบวนการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จเกิดขึ้นได้กับนักเรียนทุกคนไม่ถูกจำกัดเพียงบางกลุ่ม...”

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ประสบปัญหาได้รับการช่วยเหลือ เนื่องจากมีกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบเข้มแข็งและชัดเจน มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือโดยเฉพาะและอย่างจริงจังทั้งในการป้องกันและการแก้ไขปัญหา จนทำให้ได้รับการชื่นชมต่อผู้ที่มาเยี่ยมชม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนในปัจจุบันมีโอกาสที่จะประสบปัญหารอบด้านทั้งที่บ้าน ที่ชุมชน หอพัก เพื่อน สังคม และสื่อที่หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จเร วงศ์คงดี (2548, บทความ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่ารูปแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ควรดำเนินงานตามที่กำหนดเชิงระบบ ได้แก่ ปัจจัยในการดำเนินงาน ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านผลกระทบจากการดำเนินงาน โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมุ่งเน้นการจัดครูที่ปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความเข้าใจขั้นตอนการให้คำปรึกษารวมทั้งประสานให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

📄 ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

ควรขยายกระบวนการพัฒนาคุณภาพกับงานด้านการจัดการความรู้เชิงวิชาการ (Knowledge Management (KM) โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะส่งเสริมระบบการเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น